

Biologische landbouw heeft belang bij een divers en gevarieerd landschap. Maar voor ondernemers lijken overwegingen rond landschap en biodiversiteit nauwelijks een rol te spelen in de omschakeling naar biologische teelt. Deze constatering is echter gebaseerd op een beperkte hoeveelheid literatuur. /WB

Meer informatie:

Smits, M.J.W. en F.A.N. van Alebeek, 2007. Biodiversiteit en kleine landschapselementen in de biologische landbouw. Een literatuurstudie in opdracht van het Milieu- en Natuurplanbureau. WOt-rapport 39. WOT Natuur & Milieu, Wageningen.

Foto: Rik Olde Loohuis

Landschap ontwikkelen met kwaliteit

Het Rijk heeft in 2004 de beleidsstrategie 'Landschap Ontwikkelen met Kwaliteit' (LOK) geformuleerd. In opdracht van het Milieu- en Natuurplanbureau en de WOT Natuur & Milieu heeft Alterra een methode ontwikkeld waarmee de bijdrage van het Rijk aan deze strategie kan worden geëvalueerd. In LOK formeert het Rijk vooral doelen die gericht zijn op de taakverdeling en rollen van overheden, maar nauwelijks inhoudelijke landschapsdoelen. Evaluatie van de rijksbijdrage kan zich dan ook alleen richten op deze procesdoelen. Het Rijk geeft immers bewust alleen zeer abstract aan wat zij zelf onder landschapskwaliteit verstaat.

Met de Nota Ruimte en de Agenda Vitaal Platteland (beide uit 2004) is de beleidsstrategie 'Landschap ontwikkelen met kwaliteit' (LOK) geformuleerd. Dit is het generieke landschapsbeleid van het Rijk (als aanvulling op de Nationale Landschappen; het specifieke landschapsbeleid) en de opvolger van de Ontwikkelingsgerichte Landschapsstrategie (OLS), die in het Tweede Structuurschema Groene Ruimte (2001) genoemd werd. Het grote verschil tussen OLS en LOK is de mate waarin er inhoudelijke landschapsdoelen geformuleerd worden. In LOK is men hier bijna volledig van afgestapt. De beleidsstrategie LOK kenmerkt zich door een concentratie op de rol- en taakverdeling tussen overheden. Het Rijk wil faciliteren en stimuleren dat anderen er zorg voor dragen dat er ook een kwaliteitsimpuls voor het landschap gerealiseerd wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Over wat landschapskwaliteit is, wil het Rijk geen dwingend standpunt meer hebben. De moeilijkheid is daarbij dat door de rolopvatting van het Rijk kwantitatief toetsbare landschapsdoelen ontbreken. Het benoemen van te ontwikkelen en te behouden landschapskwaliteiten, is de taak van provincies, gemeenten, waterschappen en anderen. Een evaluatie die zich richt op de effecten op het landschap, zou dan ook moeten uitgaan van de landschapsdoelen die zij formuleren.

In dit rapport wordt een methode uitgewerkt waarmee de bijdrage van het Rijk aan de rijksbeleidstrategie 'Landschap ontwikkelen met kwaliteit' (LOK) kan worden geëvalueerd. Het rapport werkt twee evaluatielijnen uit waar het Rijk wél duidelijke doelen voor heeft geformuleerd. Het gaat hierbij voornamelijk om de rolverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten. De gepresenteerde methodiek gaat uit van twee kijkrichtingen:

- Van individuele ontwikkelingen naar 'boven' kijken, naar wat de invloed is van de beleidsstrategie LOK. Dit richt zich op doelbereiking in ontwikkelingen;
- Vanaf het beleid naar 'beneden' kijken (en van links naar rechts), naar hoe decentrale overheden en andere organisaties en overheden LOK implementeren. Dit richt zich op de doorwerking van het gedachtegoed van LOK.

De methode biedt nadrukkelijk aanknopingspunten om achter oorzaken te komen van het wel of niet bereiken van resultaat. Alleen de

resultaten evalueren, biedt slechts beperkt aanknopingspunten voor leereffecten. Bovendien is het in deze methode mogelijk om specifiek de rol van het Rijk in LOK te evalueren. /WB

Meer informatie:

Gerritsen, A.L., A.J.M. Koomen en J. Kruit, 2007. Landschap ontwikkelen met kwaliteit. Een methode voor het evalueren van de rijksbijdrage aan een beleidsstrategie. WOt-rapport 37. WOT Natuur & Milieu, Wageningen.

De WOT Natuur & Milieu geeft drie reeksen publicaties uit: WOt-studies, WOt-rapporten en WOt-werkdocumenten. Een volledig overzicht van verschenen publicaties is te vinden op de website: www.wotnatuurenmilieu.wur.nl.

Publicaties van de WOT Natuur & Milieu zijn ook te verkrijgen bij het secretariaat. Postadres: Postbus 47, 6700 AA Wageningen. Bezoekadres: Droevendaalsesteeg 3, Gebouw Gaia, kamer C.002. E-mail: info.wnm@wur.nl Telefoon: (0317) 47 78 44